DATOS IDENTIFICATIVOS

Obradoiro de creatividade artística

Materia	Obradoiro de creatividade artística			
Código	O05G110V01906			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fuentes Cid, Sara			
Profesorado	Fuentes Cid, Sara			
Correo-e	sarafuent@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A importancia da creatividade artística no contexto da educación, da arte, da cultura e da sociedade contemporáneas é innegable, xa que a transformación e a diversidade dos patróns culturais están estreitamente vinculados co potencial da imaxinación construtiva e a carga emotiva da obra de arte, así como co desenvolvemento dun pensamento orixinal e innovador e unha forma de actuar diverxente que guía e promove a creación de obras artísticas novidosas e orixinais. A través do obradoiro de creatividade, o alumnado estuda os patróns estéticos subxacentes na súa contorna mediante a investigación en artes plásticas, promovendo así unha educación máis integral e unha visión máis aberta e diverxente. Este enfoque fomenta descubrimentos a través do estudo de diversas técnicas artísticas, permitindo a creación de novas obras baixo unha concepción didáctica que fomenta a sensibilidade cara a contorna artística-plástica e a formación estética.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela no estudantado.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.

C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor/a e orientador/a en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellora en educación infantil.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, xeométricas e de desenvolvemento lóxico.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e a expresión musical, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C59	Adquirir un coñecemento práctico da aula e da xestión desta.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Desenvolver a capacidade para coñecer os procesos da creación e da produción artística. Capacitar aos alumnos no coñecemento dos modos de investigación nas artes. Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e os procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B7	C2 C4 C5 C7 C9 C10 C11 C25 C55 C57 C62	D1 D2 D5 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D21

Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador. Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	A1 A2 A3 A5	B2 B7	C41 C57 C59 C60 C62 C63 C65 C66	D1 D2 D7 D13 D15 D20
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística. Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalos logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	A1 A3 A4 A5	B7	C23 C41 C57 C58 C61	D1 D7 D8 D9 D16 D17
Capacidade para elaborar un anteproxecto que se poida concretar logo nun proxecto na aula. Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C12 C34 C53 C57 C59 C62 C63	D1 D5 D7 D8 D9 D13 D17 D21
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación. Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolalo a ámbitos das artes.	A1 A2 A3 A4	B1 B7 B11	C1 C29 C34 C41 C55 C56 C62 C64	D1 D7 D8 D11 D12 D13 D15 D17 D19 D21

Contidos

Tema	
A creatividade e a análise das formas	A investigación e a creatividade dirixida a repertorios artísticos e orientadas á educación infantil. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística. Metodoloxías para xerar obras creativas, orixinais e estéticas. Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel. A creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. A imaxinación nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. A investigación e a creatividade dirixida. A incorporación do xogo na creatividade.
Modelos de investigación e de creatividade	Procedemento para o desenvolvemento de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Ensinar a utilizar a creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte. Modelos de investigación e de creatividade. Elaboración artística e didáctica para o esenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Técnicas para xerar e avaliar ideas. Interpretación didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico práctico e coñecemento da técnica. Modos de potenciar o pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor dende a didáctica. Psicoloxía da creatividade. Creatividade artística versus científica. Ideas e teorías da creatividade innata.

Investigación e creación na obra de arte	Desenvolvemento de mecanismos de produción de ideas, conceptos, de descubrimentos novos, orixinais e útiles. Estudo da inventiva e a súa relación coa didáctica das artes. Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa. Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación. As técnicas para o desenvolvemento da orixinalidade na obra de arte: principio de adaptabilidade e posibilidades de realización concreta. Traballo de produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo da inventiva e didáctica nas nas Artes. Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa. Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación. A creatividade dende unha perspectiva cultural e social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	15	30	45
Traballo tutelado	12.5	31.5	44
Prácticas de campo	1	2	3
Estudo previo	1	1	2
Lección maxistral	16	16	32
Proxecto	5	15	20
Presentación	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller.
Traballo tutelado	Guía de traballos de arte e saber ver no pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica tras a explicación en clase de pautas de realización. Titorización da realización nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica titorizada das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel.
Prácticas de campo	Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas de campo. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior.
Estudo previo	Utilizar a realización de esbozos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Lección maxistral	Traballo didáctico e leccións maxistrais acerca da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado sobre a creatividade e a didáctica nas Artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Prácticas de campo	Atención personalizada
Estudo previo	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Obradoiro	No obradoiro de creatividade buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan ao alumnado e a colectividade. Un dos principios básicos que se van a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levarán a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc.	35	A1 A2 A3 A4 A5 B11 C12 C29 C41 C55 C59 C63 C64 D2 D9 D16 D21
Traballo tutelado	Como principais obxectivos no taller de creatividade buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde el enxeño, a capacidade de atopar solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outro novos pero sempre seguindo directrices orientativas.	20	A1 A2 A3 A4 A5 C1 C12 C25 C29 C59 C62 D1 D2 D7 D13 D15 D16 D20
Prácticas de campo	O alumno é animado a explorar, descubrir e inventar en entornos exteriores. Nos espazos abertos, o alumno experimentará unha maior liberdade creativa, usando a arte como medio de descubrimento, mentres o profesor guía a súa investigación de forma estruturada. A obra de arte resultante destas prácticas de campo concretará as estratexias e conclusións que guiaron ao descubrimento.	10	A1 A2 A3 A4 A5 C12 C61 D2 D9 D17
Estudo previo	Buscamos xerar dunha forma rápida métodos de innovar de forma positiva, resolver problemas artísticos desde o descubrimento, desde un pensamento distinto, diverxente, lateral pero fundamentado. O alumno antes de acometer unha obra deberá entender os seus obxectivos, cualificalos mediante esquemas. Partirá da base de que aínda sen atopar unha solución xerará uns principios dos estudos previos dos que poida deducir algo.	10	A1 A2 A3 A4 A5 B11 C34 C55 D1 D7 D15 D16
Lección maxistral	Seguiremos o procedemento de elaboración teórica con medios auxiliares, estratexias, principios e normas para atopar vías de solución e guiar a expresión plástica. Como parte destes principios, daremos suxestións para atopar solucións, pautas e métodos que rematen coa solución final. Proba teórica	25	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B7 C12 C41 C61 C62 C63 C64 D5 D8 D13 D16 D20 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que non asistisen a clase regularmente están obrigados a entregar todos os traballos pendentes ou non entregados do curso para poder superar a materia. Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose aprobadas, polo tanto, nese curso académico.

As datas dos exames están establecidas na Web da Facultade.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GOLEMAN, D., **El espíritu creativo**, B de Bolsillo, 2016

MARINA, J. A., **El aprendizaje de la creatividad**, Ariel, 2013

GARDNER, H., **Mentes creativas: Una anatomía de la creatividad**, 9788449324192, Paidós, 2011

BEAN, R., **Como desarrollar la creatividad en los niños**, Debate, 2000

MUNARI, B., **Fantasía: Invención, creatividad e imaginación en las comunicaciones visuales**, Gustavo Gili, 2018

Bibliografía Complementaria

ESPRIÚ, R. M., **El niño y la creatividad**, Trillas. Eduforma, 2005

ROMO, M., **Psicología de la creatividad: perspectivas contemporáneas**, Paidós, 2019

WAGENSBERG, J., **Teoría de la creatividad: eclosión, gloria y miseria de las ideas**, Tusquets, 2017

LANGER, E. J., **La creatividad consciente: de cómo reinventarse mediante la práctica del arte**, Paidós, 2006

HERNÁNDEZ BELVER, M., **La creatividad a través del juego. Propuestas del museo pedagógico de arte infantil para niños y adolescentes**, 84-8196-260-0, Amarú, 2007

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).